

EL TEMPS

DIRECCIÓ, ADMINISTRACIÓ, PUBLICITAT I VENDES: Avda. del Baró de Càrcer, 40, 13. 46001 València. Telèfon: (96) 352 48 69. Fax: (96) 352 09 83.

REDACCIÓ DE BARCELONA: Carrer de Casanova, 46, 4-2. 08011 Barcelona. Telèfon: (93) 451 03 75 i 323 00 71. Fax: (93) 323 35 41.

REDACCIÓ DE MALLORCA: Plaça de Cate-rina de Thomàs, 4, 4rt, B. 07001 Palma de Mallorca. Telèfon: (971) 72 07 63.

EDITA: Edicions del País Valencià, SA.
PRESIDENT: Rafael Mansanet.
EDITOR: Eliseu Climent.

DIRECTOR: Oriol Castanys.
SUBDIRECTOR: Miquel Alberola.
REDACCIÓ DE VALÈNCIA: Jordi Sebastià (Cap de redacció), Ismael L. Belda, Ignasi Pellicer, Lola Carrasco.
REDACCIÓ BARCELONA: Assumpció Maresma (Cap de redacció), Eduard Company, Xavier Duran, Oriol Malló, Pere Martí, Sílvia Monfort, Eduard Voltas i Mercè Montoliu.

REDACCIÓ MALLORCA: Miquel Payeras.
CORRESPONSALS: M.C. Grau (Andorra), Cinta Bellmunt (Tarragona), Patrícia Alberola (Alicant), Xevi Planas (Girona), Univer Bertrana (Perpinyà), Judith Casaprima (Lleida).

FOTÒGRÀFS: Joan Celià, Rafa Gil, Jordi Morera.

IL·LUSTRADORS: Salva Llosà, Sento.
RÚBRICUES: Jordi Balló, Ramon Barnils, Pere Calders, Fabià Estapé, Joan F. Mira, J.J. Pérez Benloch, Josep M. Sanmartí.
COL·LABORADORS: Antoni Albalat, Andreu Alfaro, Adolf Beltran, Francesc Bueno, Joan A. Benach, Francesc Caballero, Carles Capdevila, Antoni Castel, Jaume Comellas, Santiago Cucurella, Martí Domínguez, Llibert Ferri, Vicent Franch, Carles Gàmez, Manuel Garcia, J.L. Guamer, Juan M. Jativa, Enric A. Llobregat, Josep M. Lloró, J.V. Marquès, Josep Morell, Sergi Pàmies, Josep M. Pasqual, Vicent Partal, Toni Picazo, Eva Piquer, Miquel Porta Perales, Modest Prats, Pilar Rahola, Antoni Reig, Màrius Serra, Josep Lluís Sirera, Lluç Soler, Marc Soler, Ferran Torrent, X.R. Trigo, Lourdes Toledo, Daniel Hermosilla.

ARKIU: Jesús Prats (Fotografia).

PUBLICITAT I PROMOCIÓ: Jordi Enguix (Cap de publicitat), Pole Position (Catalunya) (93) 302 26 61. Fax: (93) 317 83 45. Oh-Fek, Comunicació i Marketing (València i Balears) (96) 369 66 01

SUBSCRIPCIONS: Begonya Pardo.
PRODUCCIÓ: Francesc Selles i Josep Agustí (Correcció lingüística), Lina Casanovas (Maquetació), Faust Ripoll (Edició), Rosanna Puchades (Textos).
DISSENY: Enric Satué.

FOTOMECÀNICA: Garbí Casa Editorial SA, Anón, Selectrom.

IMPRESSIÓ: Gràfiques Morvedre.

DIPÒSIT LEGAL: V.853-1984

Sol·licitat control d'OJD

Cap part d'aquesta publicació pot ser reproduïda per cap mitjà, ja sigui mecànic, fotogràfic, electroòptic, magnètic, de fotocòpia, o qualsevol altre, sense permís de l'editor.

La liquidació

Al País Valencià fa ja molts anys que es manté una constant invariable: quan les coses van malament, sempre cal pensar que poden anar encara pitjor. Almenys en el camp de la llengua, de la cultura, de la recuperació nacional i d'una certa concòrdia cívica sobre bases mínimament racionals. No és una batalla urbana sobre qüestions accidentals —ortografia, símbols o noms de places i carrers— o erupcions incontrolades. És una llarga guerra, mai no acabada ni resolta, sobre la forma i el contingut d'un projecte civil, sobre quina és la imatge i la substància de la pròpia representació col·lectiva. Per això són tan profundament greus les coses que estan passant aquestes últimes setmanes. I per això són difícils de subscriure les apreciacions del nou conseller de cultura, Andreu López, que les qualifica com a "cortines de fum" i com a "guerres de distracció de la dreta".

Les coses que estan passant són molt més que això. No són ni fum ni distraccions. Són part d'un projecte de liquidació llargament preparat i metòdicament posat en pràctica. I contra el qual, tot s'ha de dir, els qui durant més d'una dècada han ocupat al País Valencià tot el poder disponible no han volgut oposar-se d'una manera decidida i eficaç. Han estat molts anys d'omissions, de condescendència i de concessions, i sobretot de considerar (des de les més altes instàncies del PSOE, de la Generalitat, de les diputacions i dels ajuntaments més importants), que els temes de la llengua i la cultura del País Valencià eren "accidentals", d'interès secundari, i que el "problema nacional" ací no era problema. Molts anys de marginar per sistema als que pensaven que això sí que era important i sí que era problema. Mentrestant, la dreta ha anat ocupant sense entrebancs l'espai que l'esquerra en el poder abandonava.

Marginalitzar la llengua té, al País Valencià més d'un responsable: només cal considerar la lentitud exasperant de la seua introducció en l'ensenyament, la continuïtat inalterada del

castellà en l'administració, el predomini absolut del mateix castellà en Canal 9-TV, o el recent tancament de Ràdio 4 de València (i de Mallorca) per estalviar-se unes poques pessetes. No és cap acusació gratuïta afirmar que el projecte socialista mai no ha passat de ser un projecte de mínims.

El projecte de la dreta, però —del PP tant com d'UV, mentre no demostre activament el contrari—, va dirigit a la liquidació d'aquests mínims. Les paraules de Josep Maria Morera, en anunciar la seua dimissió com a director de la Mostra de Cinema, ho expresaven millor que ningú: dimittia per dignitat, i dimittia per ser valencià. Perquè hi ha una manera digna de ser valencià, i una altra de barroera, banalitzant, indigna i destructiva. Molts ciutadans ho estan tornant a comprendre, aquests dies. Des dels partits polítics amb sensibilitat democràtica (des d'UPV i PVN sobretot, però també des d'EU i, cal esperar-ho, des d'alguns ambients del mateix PSOE), des dels sindicats, des de les entitats cíviques i culturals, des dels medis intel·lectuals, des de molts sectors de ciutadans indignats, des dels estudiants universitaris, una mica des de tot arreu. Dins i fora del País Valencià, perquè l'amenaça d'una nova barbàrie ha de ser sentida com a pròpia més enllà de l'Ebre i més enllà del mar. Ens afecta a tots, directament, i cadascú —però més els que tenen més influència i més poder— ha de pensar quina és la seua responsabilitat.

El futur immediat imposa necessàriament la idea d'un front comú, de buscar comuns denominadors, de prendre posicions en la ratlla d'una defensa comuna, d'alçar el cap i tornar a fer de la dignitat col·lectiva un principi irrenunciable. O això, o deixar-se devorar passivament pel projecte de liquidació.

